

Tradus și revizuit de IER (ier.gov.ro)

CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI

SECȚIA A PATRA

CAUZA R.I. ȘI ALȚII ÎMPOTRIVA ROMÂNIEI

(Cererea nr. 57077/16)

HOTĂRÂRE

STRASBOURG

4 decembrie 2018

Hotărârea este definitivă, dar poate suferi modificări de formă.

În cauza R.I. și alții împotriva României,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a patra), reunită într-un comitet compus din:

Paulo Pinto de Albuquerque, *președinte*,

Egidijus Kūris,

Iulia Antoanella Motoc, *judecători*,

și Andrea Tamietti, *grefier adjunct de secție*,

după ce a deliberat în camera de consiliu, la 13 noiembrie 2018,
pronunță prezenta hotărâre, adoptată la aceeași dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află cererea nr. 57077/16 îndreptată împotriva României, prin care doamna R.I., care acționează totodată în numele copiilor săi, M.I. și I.I.(„reclamantii”), a sesizat Curtea la 23 septembrie 2016, în temeiul art. 34 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale („Convenția”). Cu toții sunt resortisanți români. Curtea a decis din oficiu să autorizeze păstrarea anonimatului reclamantilor, în temeiul art. 47 § 4 din Regulamentul Curții.

2. Reclamantii au fost reprezentați de doamna D. Hatneanu, avocat în București. Guvernul României („Guvernul”) a fost reprezentat de agentul guvernamental, doamna C. Brumar, din cadrul Ministerului Afacerilor Externe.

3. La 24 februarie 2017, cererea a fost comunicată Guvernului.

ÎN FAPT**I. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI****A. Circumstanțele cauzei**

4. Prima reclamantă, dna R.I., s-a născut în 1975 și locuiește în București. Aceasta a avut o relație stabilă cu R., cu care a avut doi copii: al doilea reclamant, M.I., născut în 2006, și al treilea reclamant, I.I., născut în 2009. În 2010, relația s-a destrămat, iar R. a părăsit locuința familiei. Potrivit înțelegerii dintre părinți, copiii urmau să rămână cu reclamanta, în locuința familiei. De asemenea, părinții au decis că R. va avea acces nelimitat la copii și va avea un rol activ în educația lor.

5. La 28 octombrie 2013, copiii și bunica lor maternă au suferit un accident rutier, în urma căruia numai bunica a necesitat îngrijire și supraveghere medicală. În noiembrie, R. a luat copiii din locuința primei reclamante fără consimțământul acesteia. Potrivit primei reclamante, de la acea dată și până în mai 2014 a reușit să vadă copiii doar ocazional și de fiecare dată în prezența tatălui lor. După 5 mai 2014 (a se vedea *infra*, pct. 9), contactele dintre aceștia au devenit și mai rare, iar după 6 iunie 2014 au încetat în totalitate (a se vedea *infra*, pct. 11).

6. La 25 noiembrie 2013, prima reclamantă a introdus o acțiune pentru încredințarea minorilor împotriva lui R. la Judecătoria București (a se vedea *infra*, pct. 26). Totodată,

a solicitat pronunțarea unei ordonanțe președințiale pentru stabilirea domiciliului minorilor la aceasta pe durata acțiunii de încredințare (a se vedea *infra*, pct. 9).

7. La 20 decembrie 2013, prima reclamantă a adus situația celui de-al doilea și al treilea reclamant în atenția Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului București („DGASPC București”). Aceasta se temea că minorii prezentau semne de abuz emoțional cauzat de tatăl lor.

8. În două rapoarte oficiale din 21 ianuarie și 5 februarie 2014, DGASPC București a constatat că minorii erau bine îngrijiți, se bucurau de condiții optime la domiciliul tatălui și manifestau afecțiune față de tatăl lor și noua sa parteneră. Rapoartele au concluzionat că nu au fost identificate semne de abuz. Totuși, experții au observat că minorii prezentau un nivel considerabil de anxietate și stres cauzat de conflictele dintre părinții lor firești. Aceștia au recomandat consiliere.

B. Executarea ordonanței președințiale din 5 mai 2014

9. Soluționând procedura ordonanței președințiale (a se vedea *supra*, pct. 6), prin sentința definitivă din 5 mai 2014, Tribunalul București a dispus stabilirea domiciliului minorilor la mama lor și obligarea lui R. la plata pensiei de întreținere în favoarea minorilor, în cuantum lunar de 1 000 euro (EUR) pentru fiecare minor, până la soluționarea acțiunii de încredințare.

10. La 4 iunie 2014, prima reclamantă a depus la biroul executorului judecătoresc o cerere pentru punerea în executare a sentinței din 5 mai 2014. Cererea sa a fost încuviințată de executorul judecătoresc la 6 iunie 2014 și de Judecătoria București la 16 iunie 2014.

11. La 6 iunie 2014, prima reclamantă s-a deplasat la școala copiilor pentru a-i lua acasă. S-a prezentat și R., care a devenit agresiv față de prima reclamantă. A fost nevoie de intervenția poliției. Prima reclamantă nu a putut să ia copiii acasă. La sugestia conducerii școlii, aceasta a revenit la 9 iunie pentru a lua copiii, dar în acea zi copiii au fost absenți.

12. La 13 iunie 2014, prima reclamantă a sesizat în scris DGASPC București pentru a solicita ajutor, însă instituția nu a putut interveni deoarece tatăl nu a fost găsit la domiciliu.

13. Prin scrisoarea din 26 iunie 2014, executorul judecătoresc i-a solicitat lui R. să respecte hotărârea judecătorească și să returneze copiii mamei în termen de 10 zile. Întrucât R. nu a respectat solicitarea, executorul judecătoresc l-a somat să aducă minorii la biroul executorului judecătoresc, la 17 iulie 2014, în prezența primei reclamante, a doi ofițeri de poliție și a reprezentanților DGASPC București. R. și copiii nu s-au prezentat.

14. La 4 august 2014, prima reclamantă a contactat din nou DGASPC București și a reclamat faptul că R. îi manipula pe copii, făcându-i să se teamă de ea și să o respingă, și a interzis orice contact între ea și copiii săi. De asemenea, a informat DGASPC cu privire la incidentul din 6 iunie 2014 (a se vedea *supra*, pct. 11). Autoritatea nu a putut să verifice afirmațiile sale întrucât R. nu era la domiciliu și nu a contactat autoritatea, deși i s-a solicitat să facă acest lucru.

15. Executorul judecătoresc a programat o a doua întâlnire pentru 14 august 2014. De această dată, R. s-a prezentat împreună cu copiii. După cum a reținut executorul judecătoresc în procesul-verbal întocmit în aceeași zi, minorii au refuzat în mod categoric să se întoarcă la mama lor. Aceștia au afirmat că mama obișnuia să țipe la ei și uneori i-a și bătut în perioada în care au locuit împreună. Executarea nu s-a putut realiza.

16. În urma întâlnirii din 14 august 2014, DGASPC București a solicitat Judecătoriei București să dispună un program de consiliere psihologică de 2 luni pentru copii, în conformitate cu dispozițiile art. 912 din Codul de procedură civilă (consiliere psihologică pentru minorul care refuză în mod categoric să îl părăsească pe debitor sau manifestă aversiune față de creditor). Prima reclamantă a depus la DGASPC o cerere similară, la 16 și 19 septembrie 2014. La 2 octombrie 2014, judecătoria a admis cererea depusă de DGASPC București.

17. În perioada 7 noiembrie 2014 – 2 ianuarie 2015, un psiholog s-a întâlnit cu copiii și cu părinții lor de 10 ori. La 22 ianuarie 2015, acesta a întocmit un raport final, cu următoarele recomandări:

„Ținând cont de numeroasele probleme relaționale identificate, consider că este oportună recomandarea unei evaluări clinice **immediate**¹ a copiilor și a părinților, a relațiilor actuale dintre aceștia, precum și continuarea consilierii psihologice a acestora.”

18. La 28 ianuarie 2015, prima reclamantă a contactat din nou DGASPC București și a explicat că atitudinea copiilor din timpul recentei lor întâlniri îi dădeau motive să se teamă că aceștia suferă de sindromul alienării parentale ca urmare a influenței tatălui asupra lor.

19. La solicitarea primei reclamante, un asistent social din cadrul DGASPC București a desfășurat un interviu cu copiii. La 17 februarie 2015, a întocmit procesul-verbal, constatând refuzul copiilor de a-și vedea mama, aceștia susținând că obișnuia să îi bată și să se poarte rău cu ei. Asistentul social i-a solicitat tatălui să ducă minorii la o evaluare psihologică. De asemenea, asistentul a trimis procesul-verbal la Serviciul Violență Asupra Copilului din cadrul DGASPC București.

20. La 14 mai 2015, DGASPC București a întocmit un plan pe 2 luni pentru reabilitarea celor doi copii, „cu scopul de a asigura dezvoltarea fizică și psihică armonioasă a acestora și de a proteja demnitatea și interesul superior al acestora”. Planul necesita cooperarea dintre asistentul social responsabil de caz, psiholog, conducerea școlii și cei doi părinți.

21. La 30 iunie 2015, R. a făcut plângere la DGASPC București pe motiv că psihologul a exercitat presiune asupra copiilor și le-a indus o stare de stres care a necesitat spitalizarea copiilor după una dintre întâlnirile acestora. A solicitat să i se comunice motivele pentru care copiii continuau să fie supuși consilierii psihologice.

22. La cererea primei reclamante (asigurarea probelor), Judecătoria București a solicitat, la 7 iulie 2015, o evaluare psihologică a copiilor și a părinților acestora. După mai multe întâlniri în perioada 13 august – 30 octombrie 2015, psihologul a prezentat un raport la 17 noiembrie 2015. A constatat că nu existau indicii de abuz fizic din partea mamei, dar că exista un indiciu de abuz psihologic sub forma alienării parentale, exercitat de tată. Părțile relevante din raport sunt următoarele:

„(1) În cursul expertizei, nu au existat informații relevante din partea copiilor care să confirme existența abuzurilor fizice comise de mama lor. Evaluarea a evidențiat doar declarațiile copiilor și ale tatălui lor, precum și opoziția ambilor copii față de mama lor.

(2) Întrucât sunt implicați în conflictul parental, copiii prezintă frecvent indicatori emoționali și comportamentali asociați frecvent [...] cu abuzul psihologic. [...]

(3) Există [...] mai multe simptome ale sindromului alienării parentale, în special în ceea ce îl privește pe [al doilea reclamant]. [...]

¹ Aldin în textul original.

În special în cazul copiii minori, comportamentul tatălui corespunde profilului «părintelui alienator» care se comportă în acest mod fără a avea o convingere reală că poate proteja și îngriji copiii mai bine decât mama lor. Comportamentul său poate fi, de asemenea, legat de o aversiune profundă, și ostilitate, față de mama copiilor, ceea ce are legătură mai mult cu relațiile dintre adulți decât cu capacitățile parentale ale acestora.

Potrivit literaturii de specialitate, părintele alienat joacă, de asemenea, un rol în pierderea legăturilor sale cu copilul. Din informațiile oferite în timpul interviului de către dna [R.I.] reiese faptul că s-a confruntat ocazional cu îndoieli și incertitudini cu privire la rolul său de mamă, ceea ce ar fi subminat relația ei de atașament ferm față de copiii săi în primii ani ai copilăriei acestora.

Recomandări

1. Se recomandă ca părinții să urmeze consiliere psihologică, pentru a beneficia de asistență la găsirea unor metode de cooperare pentru bunăstarea actuală și viitoare a copiilor lor. [...]

Părinții trebuie să fie conștienți de faptul că alienarea parentală are consecințe negative asupra dezvoltării copiilor; fără o intervenție specializată și fără participarea conștientă a ambilor părinți, copiii pot dezvolta probleme emoționale sau comportamentale.

2. Se recomandă ca cei doi copii să nu mai fie implicați în conflictul dintre părinți. Expunerea lor la conflictele parentale a avut un efect traumatizant asupra acestora și a lăsat urme dureroase în dezvoltarea lor emoțională.”

23. La 23 noiembrie 2015, prima reclamantă a solicitat executorului judecătoresc reluarea procedurii de executare. Au fost stabilite noi întâlniri pentru 7 și 23 martie 2016 la biroul executorului judecătoresc. R. și copiii nu s-au prezentat.

24. La 18 decembrie 2015, prima reclamantă a contactat din nou DGASPC București și și-a reiterat îngrijorarea cu privire la faptul că tatăl copiilor îi alienează pe copii de ea.

25. R. a făcut contestație la executare, dar, la 9 noiembrie 2016, Judecătoria București a respins plângerea acestuia. Apelul introdus de acesta a fost, de asemenea, respins prin decizie definitivă a Tribunalului București la 18 septembrie 2017.

C. Executarea sentinței de încredințare a minorilor din 24 septembrie 2014

26. La 24 septembrie 2014, Judecătoria București s-a pronunțat asupra cererii de încredințare (a se vedea *supra*, pct. 6). Instanța a încredințat minorii mamei și l-a obligat pe R. la plata unei pensii de întreținere în quantum lunar de 5 000 lei românești (RON, aproximativ 1 100 EUR la momentul respectiv), până la vârsta majoratului. R. a declarat apel, dar, la 18 ianuarie 2016, a informat Tribunalul București că nu dorește să își mențină apelul. Prima reclamantă a declarat recurs, susținând că tribunalul a redus în mod ilegal quantumul pentru cheltuielile de judecată. Prin decizia definitivă din 2 iunie 2016, Curtea de Apel București a respins ca inadmisibil recursul acesteia.

27. La 27 iulie 2016, prima reclamantă a depus o cerere de executare a sentinței din 24 septembrie 2014 privind plata pensiei de întreținere și a cheltuielilor de judecată. La 19 august 2016, prima reclamantă a solicitat executorului judecătoresc extinderea titlului executoriu pentru a include înapoierea copiilor. Cererea sa a fost admisă de biroul executorului judecătoresc la 8 septembrie 2016 și de Judecătoria Constanța la 20 septembrie 2016.

28. În martie 2017, R. a informat autoritățile că s-a mutat cu copiii la Năvodari, județul Constanța, unde vor petrece sfârșiturile de săptămână și vacanțele școlare. Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Constanța (DGASPC Constanța) a efectuat o vizită la R. și copiii săi la noua adresă și a ținut legătura cu DGASPC București. R. a informat DGASPC Constanța că era dispus să urmeze activitatea de consiliere pentru

copiii săi în Năvodari și a reiterat faptul că nu i-a interzis primei reclamante să viziteze copiii.

29. La 7 martie 2017, Judecătoria Constanța a admis în parte contestația la executare formulată de R., constatând că acesta a respectat pe deplin obligația de întreținere față de minori de când aceștia locuiau cu el și că nu putea fi obligat, în plus, la plata pensiei de întreținere în favoarea minorilor.

30. În august 2017, prima reclamantă a reluat procedura de executare pentru înapoierea copiilor, dar, la 12 septembrie 2017, R. a depus contestație la executare. La 19 septembrie 2017, R. a solicitat suspendarea executării până la soluționarea apelului său; cererea sa a fost admisă de Judecătoria Constanța la 25 septembrie 2017. La 8 mai 2018, apelul său a fost respins prin decizie definitivă a Tribunalului Constanța, iar decizia a fost comunicată primei reclamante la 31 mai 2018.

31. La 18 iulie 2018, reprezentantul reclamanților a informat Curtea că, la 16 iulie 2018, reclamanții și R. s-au întâlnit la biroul executorului judecătoresc. Copiii au refuzat în mod categoric să se mute la mama lor.

D. Anchete penale

32. Între timp, prima reclamantă a depus plângere penală împotriva lui R., acuzându-l de nerespectarea măsurilor privind încredințarea minorilor din hotărârea judecătorească. La 17 iunie 2014, poliția a început cercetările în acest caz, sub supravegherea Parchetului de pe lângă Judecătoria București.

33. La 16 august 2016, prima reclamantă a solicitat procurorului extinderea cercetărilor pentru a include acuzațiile de rele tratamente aplicate minorilor, susținând că R. i-a supus pe copii unor abuzuri psihologice. Prin rezoluția din 28 iunie 2016, parchetul i-a respins cererea, pe motiv că nu s-au găsit probe privind relele tratamente. La 10 octombrie 2016, prim-procurorul a respins contestația primei reclamante, iar la 13 octombrie 2016 camera preliminară a Judecătoriei București a respins ca inadmisibilă plângerea depusă de prima reclamantă împotriva rezoluțiilor procurorului.

E. Încercările de modificare a măsurilor privind încredințarea minorilor

34. La 17 august 2016, R. a depus cerere pentru încredințarea fizică a minorilor. La 20 martie 2017, Judecătoria București a decis ca minorii să locuiască cu tatăl lor. Instanța și-a bazat soluția pe faptul că minorii au locuit cu acesta în ultimii 3 ani și că acesta a reprezentat singura imagine parentală din viața lor. O schimbare bruscă în viața lor le-ar cauza alte probleme. Pe baza concluziilor raportului de expertiză din 17 noiembrie 2015 (a se vedea *supra*, pct. 22), instanța a reținut că minorii se simțeau stânjeniți în prezența mamei lor și au refuzat să se mute la aceasta, preferând prezența tatălui lor. Instanța a reținut, de asemenea, că prima reclamantă nu a fost niciodată pusă în imposibilitatea de a-i vizita, dar a ales să nu meargă în vizită și a solicitat înapoierea minorilor la București. Instanța a mai observat că prima reclamantă nu a solicitat executarea măsurilor privind încredințarea, limitându-și cererea la executarea obligațiilor de plată a pensiei de întreținere în favoarea minorilor și a cheltuielilor de judecată. Instanța a concluzionat că ar fi în interesul superior al copiilor să rămână alături de tatăl lor. Aceasta a recomandat părinților să pună capăt conflictului lor de dragul copiilor și să permită reconstruirea legăturilor personale mamă-copii.

35. Prima reclamantă a luat cunoștință de conținutul sentinței respective la data primirii observațiilor Guvernului în această cauză (trimise acesteia de grefa Curții la 28 iulie 2017). La cererea sa, reclamantei i s-a comunicat sentința la 1 septembrie 2017. La 7 septembrie 2017, a declarat apel.

36. Prin decizia definitivă din 15 mai 2018, Tribunalul București a admis apelul, a casat sentința anterioară și a respins cererea R. pentru încredințarea fizică a minorilor. Instanța a constatat următoarele:

„[...] [prima reclamantă] nu se află în culpă în neexecutarea sentinței nr. 590A/5 mai 2014, în măsura în care statul român avea obligația pozitivă de a lua de urgență toate măsurile legale necesare pentru a proteja dreptul la viața de familie al [primei reclamante], înapoind imediat copiii la domiciliul mamei lor, pentru a evita alienarea parentală prezentată de copii față de [prima reclamantă].

Prin urmare, sancționarea [primei reclamante] cu pierderea posibilității de a-i avea alături pe copiii săi, pentru împrejurări de care nu aceasta este responsabilă, [...] ar afecta fondul dreptului său de acces la o instanță și [dreptului] la respectarea vieții sale de familie. [...]

Instanța reține că decizia instanței de fond de stabilire a locuinței minorilor cu tatăl lor pe motiv că aveau față de acesta o afecțiune puternică și că refuzau să comunice cu [prima reclamantă] este consecința directă a neexecutării sentinței nr. 590A/5 mai 2014. [R.] a avut o posibilitate reală de a influența copiii să își considere mama o străină, un pericol pentru relația tată-copii, și un pericol pentru sănătatea lor. [...]

Ruperea legăturilor de familie dintre mamă și copiii săi va deveni fără îndoială permanentă în cazul în care minorii vor locui cu tatăl lor și, prin urmare, orice program de vizitare pentru mamă și minori va fi iluzoriu și formal, în măsura în care mama nu a reușit să obțină executarea unei sentințe definitive pentru mai mult de 4 ani și, deoarece, în acest timp, practic nu a putut nici măcar să stea de vorbă cu copiii.”

II. DREPTUL INTERN RELEVANT

37. Pentru dispozițiile relevante din Codul de procedură civilă în vigoare la data faptelor, a se vedea *Niță împotriva României* ([Comitet], nr. 30305/16, pct. 27-30, 3 iulie 2018).

ÎN DREPT

I. CU PRIVIRE LA CALITATEA PROCESUALĂ A PRIMEI RECLAMANTE PENTRU A ACȚIONA ÎN NUMELE COPIILOR SĂI

38. Deși nu a existat nicio obiecție din partea Guvernului în această privință, Curtea consideră că este relevant să reitereze faptul că, în principiu, minorii pot sesiza Curtea chiar dacă, sau mai ales dacă, sunt reprezentați de o mamă care este în conflict cu autoritățile și care susține că deciziile și comportamentul acestora nu sunt în concordanță cu drepturile garantate de Convenție. În caz de conflict privind interesele minorului între un părinte firesc și o persoană desemnată de autorități în calitate de tutore al copilului, există pericolul ca unele din aceste interese să nu fie niciodată aduse în atenția Curții și ca minorul să fie privat de protecția efectivă a drepturilor sale prevăzute de Convenție (a se vedea *M.D. și alții împotriva Maltei*, nr. 64791/10, pct. 27, 17 iulie 2012).

39. În prezenta cauză, minorii au fost încredințați primei reclamante (a se vedea *supra*, pct. 26 și 36). Prin urmare, aceasta este îndreptățită în temeiul legislației naționale să

acționeze în numele lor și este abilitată să le protejeze drepturile prevăzute de Convenție. Pentru aceste motive, Curtea consideră că prima reclamantă are calitate procesuală pentru a acționa în nume propriu și în numele copiilor săi.

II. CU PRIVIRE LA PRETINSA ÎNCĂLCARE A ART. 8 DIN CONVENȚIE

40. În baza dispozițiilor art. 3 din Convenție, prima reclamantă s-a plâns, în numele celui de al doilea și al treilea reclamant, că aceștia au fost supuși unui abuz de către tatăl lor, sub forma alienării parentale. În plus, aceasta s-a plâns, în temeiul art. 8 din Convenție, că autoritățile nu le-au acordat asistență ei și copiilor săi la executarea hotărârilor de încredințare. De asemenea, autoritățile nu au acționat eficient în privința abuzurilor psihologice suferite de al doilea și al treilea reclamant de pe urma tatălui lor.

41. Curtea, care are competența de a realiza o încadrare în drept a faptelor cauzei [a se vedea *Radomilja și alții împotriva Croației* (MC), nr. 37685/10 și 22768/12, pct. 114 și 126, CEDO 2018], va examina plângerea doar în raport cu art. 8 (a se vedea, de exemplu și *mutatis mutandis*, *Eberhard și M. împotriva Sloveniei*, nr. 8673/05 și 9733/05, pct. 111, 1 decembrie 2009).

Articolul prevede următoarele:

„1. Orice persoană are dreptul la respectarea vieții sale private și de familie, a domiciliului sau și a corespondentei sale.

2. Nu este admis amestecul unei autorități publice în exercitarea acestui drept decât în măsura în care acest amestec este prevăzut de lege și dacă constituie o măsură care, într-o societate democratică, este necesară pentru securitatea națională, siguranța publică, bunăstarea economică a țării, apărarea ordinii și prevenirea faptelor penale, protejarea sănătății sau a moralei, ori protejarea drepturilor și libertăților altora.”

A. Cu privire la admisibilitate

1. Argumentele părților

42. Guvernul a susținut că, după adoptarea sentinței din 20 martie 2017 (a se vedea *supra*, pct. 34), prima reclamantă nu mai era interesată de menținerea acestei cereri. În plus, Guvernul a susținut că aceasta a abuzat de dreptul său de petiționare, prin faptul că nu a informat Curtea cu privire la acțiunea introdusă de R. încredințarea minorilor, care a condus la sentința din 20 martie 2017. În acest sens, Guvernul a invocat cauzele *Varbanov împotriva Bulgariei* (nr. 31365/96, pct. 36, CEDO 2000-X); *Popov împotriva Moldovei* (nr. 1) (nr. 74153/01, pct. 48, 18 ianuarie 2005); *Rehak împotriva Republicii Cehe* [(dec.), nr. 67208/01, 18 mai 2004]; și *Kérétchachvili împotriva Georgiei* [(dec.), nr. 5667/02, 2 mai 2006].

43. Prima reclamantă a respins afirmațiile Guvernului. Aceasta a subliniat că sentința din 20 martie 2017 nu era definitivă și că a declarat apel împotriva acesteia. În plus, această sentință era irelevantă pentru plângerea adresată Curții, care avea ca obiect executarea hotărârilor de încredințare, nu stabilirea încredințării. Sentința din 20 martie 2017 nu a pus capăt dreptului de vizitare. În plus, având în vedere nivelul de ineficiență al autorităților la executarea exercitării dreptului său în materie de încredințare, prima reclamantă se îndoia de capacitatea acestora de executare a unei noi decizii.

44. În fine, prima reclamantă a subliniat că Guvernul nu a susținut că al doilea și al treilea reclamant nu mai erau interesați de menținerea cererii, ignorând astfel complet capetele de cerere formulate în numele lor.

2. Motivarea Curții

45. Curtea reiterează că, cu excepția cazurilor extraordinare, o cerere poate fi respinsă ca abuzivă numai dacă a fost cu bună știință fondată pe fapte neadevărate (a se vedea *Varbanov*, citată anterior, pct. 36). În prezenta cauză, se pare că prima reclamantă nu a avut cunoștință de pronunțarea sentinței din 20 martie 2017 mai devreme de 28 iulie 2017; în plus, sentința respectivă i-a fost comunicată primei reclamante abia la 1 septembrie 2017 (a se vedea *supra*, pct. 35). Prin urmare, nu se poate presupune nici că reclamantii și-au bazat cererea pe fapte neadevărate și nici că s-a stabilit că aceștia nu au dezvăluit noutăți importante în cauza lor cu intenția de a induce în eroare Curtea [a se vedea principiile generale rezumate în *Gross împotriva Elveției* (MC), nr. 67810/10, pct. 28, CEDO 2014].

46. În plus, Curtea observă că sentința din 20 martie 2017 a fost casată între timp de instanțele naționale, iar drepturile de încredințare ale primei reclamante au fost reinstituite în totalitate (a se vedea *supra*, pct. 36). Prin urmare, afirmațiile Guvernului privind pierderea interesului nu pot fi susținute.

47. Curtea constată, de asemenea, că acest capăt de cerere nu este în mod vădit nefondat, în sensul art. 35 § 3 lit. a) din Convenție. Nici nu prezintă vreun alt motiv de inadmisibilitate. Prin urmare, este necesar să fie declarat admisibil.

B. Cu privire la fond

1. Argumentele părților

a) Reclamantii

48. Prima reclamantă a reiterat că al doilea și al treilea reclamant au fost supuși alienării parentale de către tatăl lor, ceea ce constituia o formă gravă de abuz asupra copiilor. Autoritățile nu au luat nicio măsură pentru recunoașterea și stoparea abuzului, care a fost rezultatul neexecutării de către acestea, în timp util, a sentințelor de încredințare. În plus, autoritățile au interpretat refuzul copiilor de a-și vedea mama ca pe o exercitare a drepturilor lor și a liberei lor alegeri, deși experții au convenit că minorii erau manipulați de tatăl lor și alienați față de mama lor. Lipsa de acțiune a autorităților i-a permis lui R. să își exercite liber influența asupra copiilor, acesta nefiind niciodată sancționat pentru comportamentul său.

49. Prima reclamantă a afirmat, de asemenea, că autoritățile le-au acordat asistență doar de formă ei și copiilor ei în cadrul procedurii de executare, precum și că nu au fost în măsură să organizeze o evaluare psihologică și o consiliere corespunzătoare. Din cauza lipsei de acțiune din partea DGASPC, prima reclamantă a fost nevoită să solicite instanțelor să dispună efectuarea unei expertize (a se vedea *supra*, pct. 22). În plus, intervențiile DGASPC au fost sporadice, fiind inițiate doar de prima reclamantă sau de executorul judecătoresc.

b) Guvernul

50. Guvernul a admis că neexecutarea sentințelor de încredințare a avut legătură cu viața de familie a reclamantilor în sensul art. 8 din Convenție, dar a considerat că măsurile luate de autorități au fost corespunzătoare și efective. În special, pe parcursul procedurii s-a dezvoltat un proces complex de colaborare între toate autoritățile statului implicate în procedura de executare. Autoritățile – biroul executorului judecătoresc și instanțele

judecătorești – au acționat în mod diligent pentru a acorda asistență reclamanților în procedura de executare și au ținut seama de întreaga situație și de interesele tuturor părților implicate. Refuzul constant și ferm al copiilor de a locui cu mama lor a contribuit în mod semnificativ la neexecutarea dispozițiilor judecătorești. În cazuri problematice cum sunt cele privind încredințarea copiilor, executarea necesită o abordare mai sensibilă și mai puțin strictă.

51. Pe parcursul procedurilor, autoritățile au explorat toate căile disponibile pentru a înlesni legăturile dintre mamă și copiii săi, fie prin implicarea serviciilor sociale, fie prin consiliere psihologică. Însă un astfel de proces necesita eforturi pe termen lung din partea tuturor celor implicați, inclusiv a primei reclamante. Autoritățile naționale erau într-o poziție mai bună pentru a stabili ce era în interesul superior al copiilor și a lua măsurile necesare în acest sens.

52. Guvernul a subliniat, în cele din urmă, că prima reclamantă nu s-a plâns autorităților interne de lipsa de acțiune din partea executorului judecătoresc.

2. Motivarea Curții

a) Principii generale

53. Curtea reiterează faptul că posibilitatea părintelui și copilului de a se bucura reciproc de compania celuilalt constituie un element fundamental al „vieții de familie” în sensul art. 8 din Convenție, chiar și atunci când relația dintre părinți s-a destrămat (a se vedea, printre multe alte autorități, *Keegan împotriva Irlandei*, 26 mai 1994, pct. 50, seria A nr. 290; *Eberhard și M.*, citată anterior, pct. 125; și *Monory împotriva României și Ungariei*, nr. 71099/01, pct. 70, 5 aprilie 2005). Mai mult, chiar dacă obiectul principal al art. 8 este acela de a proteja persoana împotriva acțiunii arbitrare a autorităților publice, există, în plus, obligații pozitive inerente „respectului” efectiv pentru viața de familie [a se vedea *Keegan*, citată anterior, pct. 49; *Eberhard și M.*, citată anterior, pct. 126; și *M. și M. împotriva Croației*, nr. 10161/13, pct. 176, CEDO 2015 (extrase)].

54. În ceea ce privește obligația statului de a dispune măsuri pozitive, Curtea a hotărât că art. 8 include pentru părinți dreptul de a beneficia de măsuri din partea statului pentru a fi alături de copiii lor și obligația autorităților naționale de a înlesni reîntregirea familiei (a se vedea, printre alte autorități, *Ignaccolo-Zenide împotriva României*, nr. 31679/96, pct. 94, CEDO 2000-I; *Nuutinen împotriva Finlandei*, nr. 32842/96, pct. 127, CEDO 2000-VIII; și *Eberhard și M.*, citată anterior, pct. 127). Aceasta se aplică nu doar cauzelor care au ca obiect luarea copiilor în îngrijirea statului și dispunerea de măsuri de îngrijire, ci și cauzelor în care există litigii privind programul de vizitare și domiciliul copiilor între părinți și/sau alți membri ai familiei copiilor (a se vedea *Mihailova împotriva Bulgariei*, nr. 35978/02, pct. 80, 12 ianuarie 2006; și *Hokkanen împotriva Finlandei*, 23 septembrie 1994, pct. 55, seria A nr. 299-A). Aceste obligații pot cuprinde adoptarea de măsuri pentru asigurarea acest drept, incluzând atât instituirea unui cadru normativ pentru mecanismele de soluționare și de executare care protejează drepturile persoanelor, cât și punerea în aplicare, după caz, a unor măsuri specifice (a se vedea *M. și M. împotriva Croației*, citată anterior, pct. 177, cu trimiterile suplimentare).

55. Prin urmare, în cauzele având ca obiect executarea deciziilor circumscrise dreptului familiei, sarcina Curții este aceea de a stabili dacă autoritățile naționale au luat toate măsurile necesare pentru a înlesni reîntregirea familiei, într-o măsură rezonabilă în circumstanțele speciale ale cauzei (a se vedea *Eberhard și M.*, citată anterior, pct. 128). În aceste condiții, Curtea nu se poate substitui autorităților naționale competente pentru

soluționarea litigiului dintre persoanele implicate, ci mai degrabă să verifice, în temeiul Convenției, deciziile pe care autoritățile respective le-au luat în cadrul puterii lor de apreciere. Curtea trebuie să examineze dacă sunt relevante și suficiente motivele care au ca scop justificarea oricăror măsuri luate și, având în vedere marja de apreciere a statului, dacă s-a realizat un echilibru just între interesele concurente ale persoanei și ale comunității, inclusiv ale altor terți implicați (a se vedea *Mihailova*, citată anterior, pct. 83). În procesul de punere în echilibru, trebuie acordată o importanță deosebită interesului superior al copilului care, în funcție de natura lui și de gravitate, poate fi pus mai presus de interesele părinților [*Sahin împotriva Germaniei* (MC), nr. 30943/96, pct. 66, CEDO 2003-VIII]. În plus, Curtea reiterează faptul că copiii și alte persoane vulnerabile, în special, au dreptul la o protecție efectivă (a se vedea *M. și M. împotriva Croației*, citată anterior, pct. 176).

56. Curtea a considerat anterior că desfășurarea ineficientă și, în special, cu întârziere, a acțiunilor de încredințare poate determina o încălcare a art. 8 din Convenție (a se vedea *Eberhard și M.*, citată anterior, pct. 127). În acest context, o măsură este apreciată ca fiind adecvată în funcție de celeritatea cu care este pusă în aplicare, deoarece trecerea timpului poate avea consecințe ireparabile asupra relațiilor dintre copii și părintele care nu locuiește cu ei (a se vedea, printre multe altele, *Ignaccolo-Zenide*, citată anterior, pct. 102). Durata procedurilor în care sunt implicați copii capătă o importanță deosebită, deoarece există întotdeauna pericolul ca orice întârziere procedurală să aibă efect asupra soluționării *de facto* a problemei în fața instanței (a se vedea *H. împotriva Regatului Unit*, 8 iulie 1987, pct. 89-90, seria A nr. 120; și *P.F. împotriva Poloniei*, nr. 2210/12, pct. 56, 16 septembrie 2014).

57. Curtea reiterează că faptul că eforturile autorităților au eșuat nu duce însă automat la concluzia că nu s-au respectat obligațiile pozitive în temeiul art. 8 din Convenție (a se vedea *Mihailova*, citată anterior, pct. 82). Datoria autorităților de a lua măsuri pentru a înlesni reîntregirea familiei nu este absolută, deoarece reunirea unui părinte cu copiii care locuiesc de mai mult timp împreună cu celălalt părinte nu poate avea loc imediat și poate necesita luarea de măsuri pregătitoare (a se vedea *Nuutinen*, citată anterior, pct. 128). Natura și amploarea acestei pregătiri depind de circumstanțele fiecărui caz în parte, însă înțelegerea și cooperarea tuturor părților implicate constituie întotdeauna o componentă importantă. Deși autoritățile naționale trebuie să facă tot posibilul pentru a facilita o astfel de cooperare, orice obligație de a aplica măsuri coercitive în această privință trebuie să fie limitată, întrucât trebuie luate în considerare atât interesele, cât și drepturile și libertățile tuturor părților implicate, în special interesul superior al copilului și drepturile sale în temeiul art. 8 din Convenție (a se vedea *Mihailova*, citată anterior, art. 82 în fine). După cum a hotărât anterior Curtea, deși în acest domeniu delicat nu sunt de dorit măsuri coercitive în privința copiilor, nu trebuie exclusă recurgerea la sancțiuni atunci când părintele cu care locuiesc copiii are un comportament ilegal (a se vedea *Eberhard și M.*, citată anterior, pct. 130, și *Ignaccolo-Zenide*, citată anterior, pct. 106). Chiar dacă este posibil ca unele sancțiuni mai severe să nu fi putut schimba poziția generală a părintelui respectiv, acest lucru nu scutea autoritățile naționale de obligația de a lua toate măsurile necesare pentru a înlesni legăturile de familie (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Kuppinger împotriva Germaniei*, nr. 62198/11, pct. 103 și 107, 15 ianuarie 2015).

58. În cele din urmă, Curtea consideră că este important să reitereze faptul că, deși jurisprudența sa impune luarea în considerare a opiniilor copiilor, aceste opinii nu sunt neapărat imuabile, iar obiecțiile lor, cărora trebuie să li se acorde atenția cuvenită, nu sunt neapărat suficiente pentru a fi puse deasupra intereselor părinților, în special atunci când

este vorba de legături periodice cu copiii lor. Dreptul unui copil de a-și exprima propriile opinii nu ar trebui interpretat ca oferind un drept de veto necondiționat copiilor, fără a lua în considerare alți factori și a efectua o examinare în scopul determinării interesului superior al copilului; în mod normal, acest interes impune menținerea legăturilor personale ale copilului, cu excepția cazurilor în care acest lucru ar dăuna sănătății și dezvoltării copilului (a se vedea *Raw și alții împotriva Franței*, nr. 10131/11, pct. 94, 7 martie 2013).

b) Aplicarea acestor principii în prezenta cauză

59. În prezenta cauză, nu se contestă faptul că, în urma sentințelor judecătorești din 5 mai și 24 septembrie 2014 prin care minorii au fost încredințați primei reclamante (a se vedea *supra*, pct. 9 și 26), autoritățile erau obligate să ia măsuri în vederea reunirii primei reclamante cu copiii. De asemenea, nu se contestă faptul că măsurile care au fost luate nu au condus la o reîntregire efectivă a familiei. Prima reclamantă nu a putut locui cu copiii începând din noiembrie 2013 (a se vedea *supra*, pct. 5), atunci când au fost luați de tatăl lor. Aceștia încă locuiau cu tatăl lor la data ultimei comunicări cu Curtea (scrisoarea trimisă reprezentantei reclamantilor la 18 iulie 2018; a se vedea *supra*, pct. 31).

60. Curtea reiterează faptul că, într-o cauză de acest tip, o măsură este apreciată ca fiind adecvată în funcție de celeritatea cu care este pusă în aplicare (a se vedea *supra*, pct. 56). Obligația autorităților de a acționa prompt este și mai importantă în cazuri precum cel de față, în care părintele căruia îi sunt încredințați copiii solicită înapoierea copiilor din partea unei persoane (celălalt părinte sau un terț) care reține copiii fără niciun drept și fără consimțământul persoanei căreia îi sunt încredințați copiii (a se vedea *Amanalachioai*, citată anterior, pct. 93 *in fine*). În prezenta cauză, au trecut 5 ani de când prima reclamantă a avut ultima dată posibilitatea de a-și exercita drepturile părintești. În decizia definitivă din 15 mai 2018, Tribunalul București a reafirmat dreptul acesteia de a locui împreună cu copiii și a reiterat că autoritățile aveau obligația de a lua urgent toate măsurile legale necesare pentru a asigura înapoierea copiilor la locuința mamei lor (a se vedea *supra*, pct. 36).

61. În această privință, Curtea consideră că timpul trecut de când prima reclamantă a alertat inițial autoritățile privind situația sa este în sine problematic, deoarece a permis ca legăturile de familie dintre prima reclamantă și copiii săi să se deterioreze, ceea ce îngreunează executarea sentințelor de încredințare a minorilor.

62. Rămâne de stabilit dacă autoritățile au luat toate măsurile necesare pentru a înlătui executarea sentințelor de încredințare a minorilor (a se vedea *supra*, pct. 55).

63. Curtea ia notă de constatările instanțelor naționale cu privire la acest aspect (a se vedea *supra*, pct. 36). Cu toate acestea, acceptă faptul că autoritățile s-au aflat într-o situație dificilă, în ceea ce privește executarea deciziilor de încredințare a copiilor, deoarece acestea trebuiau să se ocupe mai întâi de opoziția tatălui (a se vedea, în special, *supra*, pct. 13, 23 și 30) și apoi de cea a copiilor care, eventual sub influența tatălui lor (a se vedea *supra*, pct. 18, 22 și 36), au refuzat în mod categoric să revină la locuința mamei lor (a se vedea *supra*, pct. 15 și 31). În orice caz, Curtea reiterează că lipsa de cooperare dintre părinți nu scutește autoritățile de luarea tuturor măsurilor care pot contribui la menținerea sau restabilirea legăturilor de familie (a se vedea *Nicolò Santili împotriva Italiei*, nr. 51930/10, pct. 73, 17 decembrie 2013, cu trimiterile suplimentare).

64. În ceea ce privește măsurile concrete luate de autorități pentru a înlătui reîntregirea familiei reclamantilor, din informațiile aflate la dosar reiese că direcțiile publice de protecție a copilului au rămas relativ pasive în cazul reclamantilor. Mai concret, prima

reclamantă a făcut două sesizări la DGASPC București cu privire la problemele întâmpinate la vizitarea copiilor săi, dar instituția nu a fost în măsură să acționeze deoarece R. nu era acasă atunci când reprezentanții acesteia au încercat să facă o vizită acolo (a se vedea *supra*, pct. 12 și 14). Nu există nimic care să arate că reprezentanții au făcut ceva mai mult decât o simplă încercare de a face o vizită la domiciliul lui R. sau că au instituit un mecanism de sancționare a acestuia pentru atitudinea de obstrucționare. În această privință, Curtea recunoaște eforturile constante depuse de prima reclamantă pentru executarea deciziilor de încredințare a copiilor (a se vedea *supra*, pct. 31) și pentru protejarea copiilor săi împotriva influenței tatălui lor, inclusiv prin alertarea DGASPC și a Parchetului cu privire la comportamentul acestuia (a se vedea, de exemplu, *supra*, pct. 22, 24 și 33).

65. Curtea observă, de asemenea, că, deși un psiholog a indicat autorităților la 22 ianuarie 2015 necesitatea imediată de a evalua copiii (a se vedea *supra*, pct. 17), acestea nu au dispus niciodată o astfel de expertiză. Abia după ce prima reclamantă a solicitat o hotărâre judecătorească s-a efectuat evaluarea, iar abuzul psihologic sub forma alienării parentale exercitate de tată a fost confirmat în raportul psihologului din 17 noiembrie 2015 (a se vedea *supra*, pct. 22). Curtea deplânge faptul că autoritățile nu au acordat o atenție deosebită destrămării progresive a legăturii dintre prima reclamantă și copiii săi și nici comportamentului manipulator al tatălui (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Amanalachioai împotriva României*, nr. 4023/04, pct. 100, 26 mai 2009).

66. Considerațiile de mai sus sunt suficiente pentru a permite Curții să concluzioneze, fără a aduce atingere rolului său subsidiar, că autoritățile nu au acționat în timp util și nu au făcut ceea ce era rezonabil în acele circumstanțe pentru executarea sentințelor de încredințare a minorilor, nereușind astfel să realizeze un echilibru just între interesele concurente ale persoanei și ale comunității. În concluzie, reclamantii nu au beneficiat de o protecție efectivă a dreptului lor la respectarea vieții lor de familie.

Prin urmare, a fost încălcat art. 8 din Convenție.

67. Astfel, Curtea subliniază că această concluzie nu aduce atingere unei eventuale decizii ulterioare a instanțelor naționale cu privire la interesul superior al copiilor, având în vedere timpul scurs de la începutul conviețuirii cu tatăl lor. Un aspect important, pentru clarificare, este acela că, având în vedere faptul că al doilea și al treilea reclamant au pierdut legătura cu mama lor la vârsta de 7 și, respectiv, 4 ani, au locuit împreună cu tatăl lor fără întrerupere timp de aproape 5 ani de atunci și, în prezent, refuză orice legătură cu mama, Curtea subliniază că prezenta hotărâre nu ar trebui interpretată în niciun fel ca sugerând că autoritățile trebuie să ia măsuri pentru a realiza reunirea primei reclamante cu copiii săi fără a lua măsuri pregătitoare adecvate (a se vedea *supra*, pct. 57 și, *mutatis mutandis*, *E.S. împotriva României și Bulgariei*, nr. 60281/11, pct. 82, 19 iulie 2016).

III. CU PRIVIRE LA CELELALTE PRETINSE ÎNCĂLCĂRI ALE CONVENȚIEI

68. În scrisoarea din 5 decembrie 2016, prima reclamantă s-a plâns, în temeiul art. 13 din Convenție, de faptul că nu a dispus de o cale de atac efectivă împotriva rezoluției procurorului de a nu extinde urmărirea penală asupra acuzațiilor de rele tratamente aplicate minorilor (a se vedea *supra*, pct. 33). În plus, în observațiile trimise Curții după comunicarea cauzei către Guvernul pârât, reclamantii au susținut, în temeiul art. 34 din Convenție, că comunicarea cu întârziere a sentinței din 20 martie 2017 (a se vedea *supra*, pct. 34 și 35) a împiedicat exercitarea efectivă a dreptului lor de a depune o cerere individuală.

Articolele prevăd următoarele:

Art. 13

„Orice persoană, ale cărei drepturi și libertăți recunoscute de prezenta Convenție au fost încălcate, are dreptul să se adreseze efectiv unei instanțe naționale, chiar și atunci când încălcarea s-ar datora unor persoane care au acționat în exercitarea atribuțiilor lor oficiale.”

Art. 34

„Curtea poate fi sesizată printr-o cerere de către orice persoană fizică, orice organizație neguvernamentală sau de orice grup de particulari care se pretinde victimă a unei încălcări de către una dintre înaltele părți contractante a drepturilor recunoscute în convenție sau în protocoalele sale. Înaltele părți contractante se angajează să nu împiedice prin nicio măsură exercițiul eficace al acestui drept.”

69. Curtea observă că principala problemă în această cauză este faptul că autoritățile nu au acordat asistență reclamantilor pentru reîntregirea familiei, în conformitate cu sentințele de încredințare a minorilor. Prin urmare, având în vedere situația în fapt, pretențiile părților și constatările sale în temeiul art. 8 din Convenție, Curtea consideră că a examinat principala problemă juridică ridicată în prezenta cerere și că nu este necesar să se pronunțe separat asupra admisibilității și temeiniciei capetelor de cerere formulate în temeiul art. 13 și art. 34 [a se vedea, *mutatis mutandis*, *Centrul pentru resurse juridice în numele Valentin Câmpeanu împotriva României* (MC), nr. 47848/08, pct. 156, CEDO 2014].

IV. CU PRIVIRE LA APLICAREA ART. 41 DIN CONVENȚIE

70. Art. 41 din Convenție prevede:

„Dacă Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al înaltei părți contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o reparație echitabilă.”

A. Prejudiciu

71. Prima reclamantă a considerat că o constatare a unei încălcări constituie o reparație echitabilă suficientă pentru prejudiciul moral pe care l-a suferit. Aceasta a solicitat câte 20 000 euro (EUR) pentru al doilea și al treilea reclamant, cu titlu de despăgubire pentru prejudiciul moral, pentru traumele emoționale suferite ca urmare a nerespectării, de către autoritățile naționale, a obligațiilor lor pozitive. Aceasta a solicitat ca sumele acordate să fie transferate în conturi bancare pe numele copiilor, care nu ar trebui să fie accesibile părinților decât în circumstanțe excepționale și numai cu aprobarea prealabilă a DGASPC.

72. Guvernul a susținut că recunoașterea unei încălcări a drepturilor reclamantilor constituie o reparație echitabilă suficientă pentru orice prejudiciu moral suferit. În orice caz, Guvernul a considerat că suma solicitată de reclamanti era excesivă în comparație cu sumele acordate de Curte în cauze similare.

73. Curtea consideră că reclamantii cu siguranță au suferit un prejudiciu moral, care nu poate fi compensat doar prin constatarea unei încălcări. Având în vedere natura încălcării constatate și pretențiile formulate de prima reclamantă cu privire la despăgubire, și pronunțându-se în echitate, Curtea acordă în solidar celui de al doilea și, respectiv, al treilea reclamant suma de 7 500 EUR pentru prejudiciul moral, plus orice

sumă ce poate fi datorată cu titlu de impozit. Suma se va păstra în depozit bancar pe numele acestora (a se vedea *M.D. și alții împotriva Maltei*, citată anterior, pct. 94).

B. Cheltuieli de judecată

74. Prima reclamantă a solicitat, de asemenea, 3 199,37 EUR pentru cheltuielile de judecată în fața Curții, reprezentând onorariile avocatului și taxele de timbru.

75. Guvernul a susținut că cheltuielile de judecată nu au fost efectuate în mod necesar și că suma solicitată este excesivă. Acesta a solicitat Curții să acorde o sumă rezonabilă cu acest titlu.

76. Ținând seama de documentele aflate la dispoziția sa, precum și de jurisprudența sa, Curtea consideră că este rezonabil să acorde suma de 3 199,37 EUR cu acest titlu.

C. Dobânzi moratorii

77. Curtea consideră necesar ca rata dobânzilor moratorii să se întemeieze pe rata dobânzii facilității de împrumut marginal, practică de Banca Centrală Europeană, majorată cu trei puncte procentuale.

PENTRU ACESTE MOTIVE, ÎN UNANIMITATE, CURTEA

1. *Declară* cererea admisibilă în ceea ce privește capătul de cerere întemeiat pe art. 8 din Convenție;
2. *Hotărăște* că a fost încălcat art. 8 din Convenție;
2. *Hotărăște* că nu este necesar să examineze admisibilitatea și fondul capetelor de cerere întemeiate pe art. 13 și art. 34 din Convenție;
4. *Hotărăște*
 - a) că statul pârât trebuie să plătească reclamanților, în termen de 3 luni, următoarele sume, care trebuie convertite în moneda statului pârât la rata de schimb aplicabilă la data plății:
 - i) 7 500 EUR (șapte mii cinci sute de euro) în solidar celui de al doilea și celui de al treilea reclamant pentru prejudiciul moral, plus orice sumă ce poate fi datorată cu titlu de impozit, care se vor ține în depozit bancar în favoarea acestora;
 - ii) 3 199,37 EUR (trei mii o sută nouăzeci și nouă de euro și treizeci și șapte de eurocenți) primei reclamante pentru cheltuielile de judecată, plus orice sumă ce poate fi datorată cu titlu de impozit;
 - b) că, de la expirarea termenului de trei luni menționat și până la efectuarea plății, această sumă trebuie majorată cu o dobândă simplă, la o rată egală cu rata dobânzii facilității de împrumut marginal practică de Banca Centrală Europeană, aplicabilă pe parcursul acestei perioade și majorată cu trei puncte procentuale;

5. *Respinge* cererea de acordare a unei reparații echitabile pentru celelalte capete de cerere.

Redactată în limba engleză, apoi comunicată în scris, la 4 decembrie 2018, în temeiul art. 77 § 2 și § 3 din Regulamentul Curții.

Andrea Tamietti
Grefier adjunct

Paulo Pinto de Albuquerque
Președinte